

İSLAMİYET ÖNCESİ TÜRK TARİHİ TEST/7

10 SORULUK TEST/7/ ÇÖZÜMLÜ

Soru 1. Çin kaynaklarında "miğfer", Kaşgarlı Mahmut'ta "olgunluk çağı" ve Ziya Gökalp'te "törelî" olarak tanımlanan "Türk" adı, aşağıda verilen hangi kaynakta "güç, kuvvet" anlamında kullanılmıştır?

- A) Bizans Kaynakları
- B) Uygur Metinleri
- C) İran Kaynakları
- D) Arap Kaynakları
- E) Rus Yıllıkları

Soru 2. Orta Asya'nın en eski kültür merkezi olmasına rağmen, Türklere ait en eski kültür merkezi olarak kabul edilmeyen, ancak bölgedeki yerleşim izlerini Milattan Önce 4000'li yıllara kadar götüren merkez hangisidir?

- A) Afanesyevo
- B) Andronovo
- C) Anav
- D) Karasuk
- E) Tagar

Soru 3. Türk göçlerinin nedenleri arasında yer alan "Cihan Hakimiyeti Mefkuresi" kavramı, aşağıdaki unsurlardan hangisiyle doğrudan ilişkilendirilebilir?

- A) Otlak yetersizliği ve kuraklık
- B) Boylar arası siyasi mücadeleler

C) Salgın hayvan hastalıkları

D) "Güneş bayrağımız, gökyüzü çadırımız" anlayışı

E) Çin ve Kitan baskıları

Soru 4. Türklerin Orta Asya'dan göç etmesinin sonuçlarından biri olan "Türk kültürünün çok geniş bir alana yayılması", tarihçiler için aşağıdaki zorluklardan hangisini ortaya çıkarmıştır?

A) Savaşçı özelliklerin zamanla kaybedilmesi

B) Türk tarihinin bir bütün halinde incelenmesinin zorlaşması

C) Milli benliğin tüm Türk boylarında yok olması

D) Yerleşik hayata geçişin tüm coğrafyalarda eş zamanlı başlaması

E) Yazılı hukuk kurallarının oluşmasının engellenmesi

Soru 5. Orta Asya'da demiri ilk işleyen ve "Tunç" döneminden "Demir" dönemine geçişin temsilcisi kabul edilen, Yenisey Irmağı kıyısında gelişen kültür merkezi hangisidir?

A) Tagar

B) Andronovo

C) Karasuk

D) Afanesyevo

E) Kelteminar

Soru 6. Türk adının geçtiği ilk metinler ve Türklerin ilk yazılı belgeleri arasındaki fark sınavda sıkça karıştırılır. "Türk" adının **siyasi bir topluluk adı** olarak geçtiği ilk metinler aşağıdakilerden hangisidir?

A) Yenisey Yazıtları

B) Orhun Abideleri

C) Çin Yıllıkları

D) Şine Usu Yazıtı

E) Karabalgasun Yazıtı

Soru 7. Türklerin göçebe yaşam tarzına bağlı olarak geliştirdikleri "taşınabilir sanat eserleri" ve "hayvan üslubu", aşağıdaki disiplinlerden hangisinin gelişimini doğrudan sınırlamıştır?

A) Dokumacılık

B) Mimari

C) Maden işçiliği

D) Sözlü edebiyat

E) Askeri strateji

Soru 8. Orta Asya kültür merkezleri arasında "en gelişmiş" ve "günümüze en yakın" olan, aynı zamanda estetik değeri yüksek figürlerin bulunduğu merkez hangisidir?

A) Anav

B) Afanesyevo

C) Tagar

D) Karasuk

E) Andronovo

Soru 9. Aşağıdakilerden hangisi İslam öncesi Türklerde "Kut" anlayışının hükümdara sağladığı yetkilerden biri olan ve halkın refahını, ekonomik bolluğunu ifade eden kavramdır?

A) Küç

B) Ülüş

C) Töre

D) Kurultay

E) Yargu

Soru 10. İlkçağ coğrafyacılarından Batlamyus ve Strabon'un eserlerinde geçen, "Türkiye" ifadesinin **coğrafi bir terim** olarak ilk kez kullanıldığı kaynaklar hangi yüzyıla ve hangi devlete aittir?

A) 6. Yüzyıl - Bizans İmparatorluğu

B) 10. Yüzyıl - Büyük Selçuklu Devleti

C) 11. Yüzyıl - Anadolu Selçuklu Devleti

D) 4. Yüzyıl - Roma İmparatorluğu

E) 8. Yüzyıl - Abbasi Devleti

<https://muratvuranlar.com/>

Soru No	A	B	C	D	E
1 ()	()	()	()	()	()
2 ()	()	()	()	()	()
3 ()	()	()	()	()	()
4 ()	()	()	()	()	()
5 ()	()	()	()	()	()
6 ()	()	()	()	()	()
7 ()	()	()	()	()	()
8 ()	()	()	()	()	()
9 ()	()	()	()	()	()
10 ()	()	()	()	()	()

CEVAP ANAHTARI VE DETAYLI AÇIKLAMALAR

1) Cevap: B

- Açıklama: Türk adının anlamı kaynaklara göre çeşitlilik gösterir. Uygur metinlerinde "güç, kuvvet, kudret" anlamında kullanılır. Çin kaynaklarında "miğfer", Kaşgarlı Mahmut'un Divan-ı Lügat-i Türk adlı eserinde "olgunluk çağı", Ziya Gökalp'e göre ise "törelî, kanun nizam sahibi" demektir.

2) Cevap: C

- Açıklama: Anav, Batı Türkistan'da Aşkabat yakınlarında bulunan ve Orta Asya'nın en eski kültürüdür (MÖ 4000). Ancak bu kültürün Türklere ait olduğu kesin değildir. Türklere ait olduğu kesinleşmiş en eski kültür merkezi ise Afanesyevo'dur. Sınavda bu "en eski" ayrımına dikkat edilmelidir.

3) Cevap: D

- Açıklama: "Güneş bayrağımız, gökyüzü çadırımız" (Kün tuğ bolgıl, kök kurıkan) ifadesi, Türklerin tüm dünyayı tek bir çatı altında toplama ve yönetme arzusu olan Cihan Hakimiyeti Mefkuresi'ni simgeler. A, B, C ve E seçenekleri göçlerin daha çok iklimsel, ekonomik ve siyasi zorunluluklarıdır.

4) Cevap: B

- Açıklama: Türkler Orta Asya'dan göç ederek Avrupa, Balkanlar, Mısır, Hindistan ve Sibiry'a gibi çok farklı bölgelerde devletler kurmuşlardır. Bu durum, Türk tarihinin kronolojik bir sıra içerisinde ve bir bütün halinde incelenmesini zorlaştırmıştır. Bu, tarihçiler için en temel metodolojik sorundur.

5) Cevap: C

- Açıklama: Karasuk kültürü, Yenisey Irmağı kıyısında bulunmuş olup Orta Asya'da demir madeninin ilk kez işlendiği kültürdür. Ayrıca bu dönemde dört tekerlekli arabaların kullanıldığına dair izlere rastlanmıştır. Afanesyevo "en eski", Andronovo ise "en geniş yayılma alanı" olarak bilinir.

6) Cevap: C

- Açıklama: Türk adı, devletler arası resmi belgelerde ve kroniklerde siyasi bir topluluk adı olarak ilk kez Çin Yıllıkları'nda (MÖ 318 Kuzey Şansi Anlaşması civarı süreçler) geçmektedir. Türk adıyla kurulan ilk devlet ise Köktürk Devleti'dir. Orhun Abideleri ise Türk adının geçtiği ilk "Türkçe" metinlerdir.

7) Cevap: B

- Açıklama: İslamiyet öncesi Türklerin konar-göçer (göçebe) yaşam tarzı, onların kalıcı yapılar inşa etmesine engel olmuştur. Bu durum dokumacılık,

maden işçiliği ve taşınabilir sanatı geliştirirken; tapınak, saray ve sur gibi mimari unsurların gelişimini Uygurlara kadar sınırlı tutmuştur.

8) Cevap: C

- Açıklama: Tagar kültürü, Abakan bölgesinde gelişmiş olup Orta Asya'nın en gelişmiş ve en modern kültür merkezidir. Tunçtan yapılmış iki yüzü keskin bıçaklar, ok uçları ve estetik değeri yüksek hayvan figürlü objeler bu kültürün karakteristik özellikleridir.

9) Cevap: B

- Açıklama: Gök Tanrı tarafından hükümdara verildiğine inanılan yetkiler üç başlıkta toplanır:
 - Kut: Siyasi yönetim ve egemenlik yetkisi.
 - Küç (Güç): Askeri yetenek ve savaş gücü.
 - Ülüş (Pay): Ekonomik güç, bolluk, bereket ve bu zenginliği halka paylaşırma yetkisi.

10) Cevap: A

- Açıklama: Coğrafi bir terim olarak "Türkiye" (Turkhia) ifadesi ilk kez 6. yüzyılda Bizans kaynaklarında Orta Asya için kullanılmıştır. Daha sonra 9 ve 10. yüzyıllarda Volga'dan Orta Avrupa'ya kadar olan bölgeye (Hazar ve Macar yurtları), 11. yüzyıldan itibaren ise Anadolu'ya "Türkiye" denilmiştir.